

SLI-specyficzne zaburzenia językowe

Rozwój sprawności językowych nie u każdego dziecka przebiega identycznie, ale pomimo różnic w zasobie słownictwa oraz zdolności do formułowania złożonych wypowiedzi, u większości dzieci mówimy o typowym rozwoju.

Są jednak dzieci, które pomimo prawidłowego rozwoju intelektualnego, dobrego słuchu i braku znaczących zaburzeń zmysłowo-ruchowych doświadczają poważnych trudności w przyswajaniu języka ojczystego.

O deficycie rozwoju mowy mówimy wtedy, gdy dziecko nie wykazuje się umiejętnościami charakterystycznymi dla większości dzieci w tym samym wieku w oparciu o opracowane normy rozwojowe. U części tych dzieci logopedzi czy psychologowie stwierdzają występowanie lub ryzyko wystąpienia specyficznego zaburzenia językowego (specific language impairment)

Występujący znaczący deficyt językowy u dzieci z SLI nie jest spowodowany:

- małą sprawnością n. artykulacyjnych
- zaburzeniami słuchu
- chorobami CUN
- zaburzeniami emocjonalnymi
- zaniedbaniem środowiskowym

Dzieci z SLI wykazują przynajmniej przeciętny poziom rozwoju intelektualnego, jak i innych sprawności poznawczych.

Nie zawsze opóźnienie rozwoju mowy to zaburzenia SLI. Może się zdarzyć, że dziecko w wieku 2,5 roku nie mówi, ale kilka miesięcy później będzie używało wielu różnych form językowych podobnie jak jego rówieśnicy. Takie opóźnienie nie jest zaburzeniem, ale jedynie **dysharmonią rozwojową**.

We wczesnym okresie rozwoju mowy mogą występować znaczne różnice pomiędzy dziećmi. Dlatego nie należy porównywać rozwoju dziecka do tego, jakie postępy czynili jego brat, siostra lub inne znajome dziecko. Jednak część dzieci z opóźnionym rozwojem mowy mimo pewnych postępów w dalszych latach, nadal będzie wykazywać deficyty rozwojowe, a mowa będzie rozwijać się nieprawidłowo. To są właśnie dzieci z SLI. U nich także obserwujemy zmiany rozwojowe- postępy w przyswajaniu nowych słów i tworzeniu nieco bardziej złożonych wypowiedzi. Jeśli jednak porównamy poziom ich rozwoju językowego z poziomem rówieśników, to okaże się, że jest on ciągle niższy, a język znacznie uboższy.

W większości krajów na świecie diagnozę SLI stawia się, gdy dziecko ukończy 4 lata. Dzieci ze specyficznymi zaburzeniami językowymi stanowią 3%-7% populacji. Chłopców z tym zaburzeniem jest 3 razy więcej.

Rodzice mogą pomóc swojemu dziecku przede wszystkim reagując na pierwsze symptomy nieprawidłowego rozwoju mowy

Rodzicu,

Jeśli Twoje dziecko nie mówi tak dobrze, jak większość dzieci w jego wieku, ma problemy z komunikacją, zachowuje się, jakby nie słyszało albo nie rozumiało, co do niego mówisz, być może jest dzieckiem z grupy ryzyka SLI.

Rodzicu,

Spróbuj dostosować swój język do możliwości Twojego dziecka:

- Mów nieco wolniej niż zazwyczaj, dzieciom z SLI trudno przychodzi nadążanie za potokiem słów
- Używaj krótkich, prostych zdań
- Sprawdzaj, czy dziecko rozumie, co mówisz
- Rozwijaj krótkie wypowiedzi dziecka dodając jedno lub dwa słowa
- Objaśniaj nowe, trudne słownictwo
- Nie trać cierpliwości i nie denerwuj się na dziecko. To nie jego wina, że nie może się wypowiedzieć
- Wzmacniaj mocne strony swojego dziecka, rozwijaj jego hobby

Jak nauczyciel może pomóc dziecku z SLI ?

- Poznanie zainteresowań dziecka, jego zdolności i możliwości
- Umożliwienie dziecku dochodzenia do właściwych rozwiązań własnymi sposobami
- Wykorzystywanie w przekazie informacji wszelkich pozawerbalnych pomocy
- Zwracanie uwagi, czy dziecko rozumie pytanie, treść zadania

Specyficzne zaburzenie językowe ma wpływ nie tylko na efektywną komunikację i naukę, ale także na zachowanie dziecka i jego relacje społeczne. Dziecko z SLI podczas lekcji może być ciche i wycofane lub przeciwnie-głośne, niegrzeczne, niezdyscyplinowane. Dodatkowo może mieć trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, unikać ich bądź popadać w konflikty.

Nauczycielu,

- Mów krótko i zwięźle robiąc częste pauzy
- Akcentuj słowa kluczowe
- Upewnij się, że dziecko zrozumiało usłyszany lub przeczytany tekst
- Ucz praktycznie, wykonuj eksperymenty
- Daj dziecku więcej czasu na sformułowanie odpowiedzi
- Docień każdy wysiłek dziecka

